

Довідка
про хід виконання в 2021 році Програми розвитку агропромислового комплексу Сумської області на період до 2027 року, затвердженої рішенням Сумської обласної ради від 23.07.2021

Департаментом агропромислового розвитку Сумської обласної державної адміністрації (далі – Департамент) разом з Сумською обласною державною адміністрацією, районними державними адміністраціями у 2021 році проводилася постійна організаційна робота щодо реалізації заходів Програми розвитку агропромислового комплексу Сумської області на період до 2027 року, затвердженої рішенням Сумської обласної ради від 23.07.2021 (далі – Програма).

Питання реалізації основних напрямів Програми обговорювалися протягом звітного періоду на робочих зустрічах в районних державних адміністраціях області, селекторних нарадах, онлайн-семінарах за участю сільських, селищних та міських голів, керівників сільськогосподарських підприємств, голів фермерських господарств, представників громадськості, зацікавлених осіб. Також, вищезазначені питання висвітлювалися в засобах масової інформації.

Програмою передбачалося надання фінансової підтримки розвитку галузі тваринництва, виробництва конопель та органічної сільськогосподарської продукції за такими напрямами:

- 1) часткове відшкодування витрат на проведення сертифікації органічного виробництва;
- 2) часткове відшкодування вартості закупленої сперми бугаїв-плідників для штучного осіменіння маточного поголів'я корів лебединської та української бурої молочної порід;
- 3) часткова компенсація витрат (без урахування податку на додану вартість), здійснених на виробництво конопель;
- 4) часткове відшкодування вартості придбаної установки індивідуального доїння (доїльний апарат), машини та/або обладнання для первинної обробки молока вітчизняного виробництва робочим об'ємом до 2000 літрів (далі – часткове відшкодування вартості обладнання).

Одержувачами фінансової підтримки визначено:

- 1) суб'єкти господарювання агропромислового комплексу – юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми та форми власності та фізичні особи-підприємці, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції (за визначенням, наведеним у пункті 2.15 статті 2 Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України»), (далі – суб'єкти господарювання), що зареєстровані та здійснюють виробничу діяльність на території Сумської області;
- 2) навчальні та навчально-дослідні господарства аграрних вищих навчальних закладів, наукові і науково-дослідні установи, селекційно-дослідні та державні сортодослідні станції, що здійснюють фундаментальні наукові дослідження, організацію, проведення та координацію прикладних наукових досліджень у сфері агропромислового комплексу.

У 2021 році обсяг фінансування, який передбачався Програмою на реалізацію напрямів, становив 550 тис. гривень.

В обласному бюджеті затверджено видатки на 2021 рік у сумі 400 тис. гривень, фактично сплачено – 248,3 тис. гривень.

За підсумками засідання комісії з питань виконання заходів Програми прийнято рішення щодо надання у 2021 році фінансової підтримки на суму 148,474 тис. гривень, а саме:

1) стимулювання ведення органічного сільського господарства та виробництва органічної продукції шляхом відшкодування витрат на отримання сертифікату відповідності виробництва органічної продукції у рослинництві, тваринництві та при переробці сільськогосподарської продукції – 41 823,75 гривні (4 суб'єкти господарювання);

2) сприяння розвитку тваринництва шляхом часткового відшкодування витрат за збереження та утримання генофонду у стадах існуючих лебединської та української бурої молочної порід великої рогатої худоби – 106 650 гривень (2 суб'єкти господарювання).

Крім того, в рамках реалізації заходів Програми з надання консультаційних послуг щодо інформації, пов'язаної з сільськогосподарською діяльністю, сплачено кошти з обласного бюджету в сумі 49 896 гривень за надані суб'єктам господарювання агропромислового комплексу в 2021 році соціально спрямовані дорадчі послуги. Кошти отримали сільськогосподарські дорадчі служби області: Сумська торгово-промислова палата та дорадча служба громадської спілки «Органічна Україна. Північ».

У зв'язку з внесенням змін до Програми, які затверджені рішенням Сумської обласної ради від 22.12.2021, проведено конференцію «Перспективи розвитку аграрного сектору Сумщини», на що спрямовано кошти з обласного бюджету в сумі 49 900 гривень. Залишилися нерозподілені видатки з обласного бюджету в сумі 151,7 тис. гривень. Зазначений захід проведено з метою реалізації державної аграрної політики, спрямованої на створення та розвиток сімейних фермерських господарств, сільськогосподарської кооперації. У ході проведення заходу підведено підсумки 2021 року та розглянуто можливості участі у програмах державної фінансової підтримки фермерських господарств; диверсифікації діяльності діючих фермерів та власників земельних ділянок; про законодавчі вимоги до виробників продуктів харчування; кращі практики господарювання в Сумській області; перспективи розвитку сімейних фермерських господарств та створення сімейних молочних ферм із напряму козівництва. За підсумками конференції визначено необхідність створення кластерної моделі розвитку і створення козиних сімейних ферм. Також під час заходу було розглянуто шляхи створення сімейних фермерських господарств, розвитку кооперації, запровадження первинної обробки та переробки молочної сировини. У заході взяли участь 54 учасники.

Виконання заходів Програми дало свої позитивні результати. У галузі рослинництва, згідно з оперативними даними, в 2021 році аграріями області обмолочено 724,0 тис. гектарів зернових та зернобобових культур при середній урожайності 60,6 ц/га (у 2020 році – 64,2 ц/га). Намолочено 4,38 млн тонн зерна

(10 місце серед регіонів України), зокрема кукурудзи на зерно – 3,2 млн тонн (5 місце серед регіонів України) при урожайності 69,8 ц/га (у 2020 році – 75,3 ц/га). Соняшнику з площі 262,0 тис. гектарів зібрано 789,3 тис. тонн (у 2020 році – 884,1 тис. тонн) при урожайності 30,1 ц/га (7 місце серед регіонів України). Збільшено обсяги виробництва сої, якої намолочено 163,1 тис. тонн, що на 1,6 тис. тонн перевищує 2020 рік) при урожайності 22,8 ц/га.

У галузі тваринництва за підсумками роботи сільськогосподарських підприємств протягом січня-листопада 2021 року Сумська область за поголів'ям великої рогатої худоби (61,6 тис. голів), у тому числі корів (27 тис. голів) та валовим виробництвом молока (154,4 тис. тонн) займала 8 місце серед регіонів України.

У галузі харчової та переробної промисловості за 11 місяців 2021 року індекс виробництва харчових продуктів, напоїв становив 98,3%. Підприємства харчової та переробної промисловості області розвивають експортний потенціал. За період 2021 року відкрито ринки таких країн, як Алжир, Гонконг, Пакистан. Агропродукція та продукти її переробки, вироблені на Сумщині експортувалась до 20 країн, зокрема, молоко сухе знежирене, сир твердий, м'ясо яловичини та птиці, олія соняшникова, яйця курячі.

Зростають доходи селян. Рівень середньомісячної заробітної плати штатного працівника за видом економічної діяльності «Сільське господарство» у 2021 році становив 12 209 гривень, що на 19,9 % більше до 2020 року.

З метою сприяння розвитку дрібнотоварного виробництва сільськогосподарської продукції, забезпечення інформування аграріїв щодо реалізації заходів Програми Департаментом у межах повноважень проводилася постійна організаційно-роз'яснювальна робота щодо розвитку фермерських, сімейних фермерських господарств, сільськогосподарської кооперації.

Станом на 01.01.2022 у базі даних ЄДРПОУ по Сумській області зареєстровано всього 1067 суб'єктів господарювання з організаційно-правовою формою господарювання «110 – Фермерське господарство», в тому числі з початку 2021 року – 41 суб'єкт. Також в області зареєстрован 48 сільськогосподарських кооперативів, у тому числі діючих – 14 кооперативів, більшість з яких багатофункціональні.

Сумщина належить до лідерів із вирощування технічних конопель в Україні. Частка площ посівів конопель на Сумщині становила 22,2 % від загальних площ під цією культурою в Україні. В області розпочато реалізацію проекту «Створення агро-туристичного кластеру "Слобожанське коноплярство" – візитівки та одного з «магнітів» Сумщини та України». Розроблено вебсайт українського коноплярства та кластеру hemp.sumy.ua

Сумська обласна державна адміністрація зацікавлена в подальшому розвитку галузі коноплярства та ініціює розробку проекту Концепції Державної цільової програми розвитку коноплярства на період до 2025 року за участі провідних вітчизняних наукових установ, громадських організацій, органів центральної влади. Департаментом агропромислового розвитку Сумської обласної державної адміністрації розроблено та подано Сумській обласній державній адміністрації на погодження проект розпорядження голови Сумської

обласної державної адміністрації щодо утворення робочої групи з розроблення проекту Концепції Державної цільової програми розвитку коноплярства на період до 2025 року.

**Директор Департаменту
агропромислового розвитку
Сумської обласної державної
адміністрації**



Олександр МАСЛАК